

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.CİG.0.00.00.05-647-03-136-2008/ 18242
Konu : Şikâyetten vazgeçilmesi veya davaya katılmak
istenmemesi hâlinde CMK gereğince görevlendirilen
vekilin görevinin sona erip ermeyeceği

27.3/2008

ADANA BAROSU BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26/02/2008 tarihli ve 2008/336 sayılı yazı.

Kovuşturma evresi sırasında mağdur, mağdure veya şikâyetçinin şikâyetinden vazgeçmesi ve davaya katılmak istememesi hâlinde Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen vekillerin görevlerinin sona erip ermeyeceği konusunda doğan tereddüt nedeniyle görüş talebini içeren ilgi yazı ve eki evrak incelendi.

Bilindiği üzere;

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun;

"Mağdur ile şikâyetçinin hakları" kenar başlıklı 234'üncü maddesinde; "(1) Mağdur ile şikâyetçinin hakları şunlardır:

a) Soruşturma evresinde;

1. Delillerin toplanmasını isteme,

2. Soruşturmanın gizlilik ve amacını bozmamak koşuluyla Cumhuriyet savcısından belge örneği isteme,

3. **Vekili yoksa, baro tarafından kendisine bir avukat görevlendirilmesini isteme,**

4. 153 üncü maddeye uygun olmak koşuluyla vekili aracılığı ile soruşturma belgelerini ve elkonulan ve muhafazaya alınan eşyayı inceletme,

5. Cumhuriyet savcısının, kovuşturmaya yer olmadığı yönündeki kararına kanunda yazılı usule göre itiraz hakkını kullanma.

b) Kovuşturma evresinde;

1. Duruşmadan haberdar edilme,

2. Kamu davasına katılma,

3. Tutanak ve belgelerden vekili aracılığı ile örnek isteme,

4. Tanıkların davetini isteme,

5. **Vekili yoksa, baro tarafından kendisine avukat atanmasını isteme,**

6. Davaya katılmış olma koşuluyla davayı sonuçlandıran kararlara karşı kanun yollarına başvurma.

(2) **Mağdur, onsekiz yaşını doldurmamış, sağır veya dilsiz ya da meramını ifade edemeyecek derecede malûl olur ve bir vekili de bulunmazsa, istemi aranmaksızın bir vekil görevlendirilir.**

(3) Bu haklar, suçun mağdurları ile şikâyetçiye anlatılıp açıklanır ve bu husus tutanağa yazılır."

"Kamu davasına katılma" kenar başlıklı 237'nci maddesinde; "(1) Mağdur, suçtan zarar gören gerçek ve tüzel kişiler ile malen sorumlu olanlar, **ilk derece mahkemesindeki kovuşturma evresinin her aşamasında hüküm verilmeye kadar şikâyetçi olduklarını bildirerek kamu davasına katılabilirler.**

“*Katılanın hakları*” kenar başlıklı 239’uncu maddesinde; “(1) Mağdur veya suçtan zarar gören, davaya katıldığında, mahkemeden istemesi halinde baro tarafından bir avukat görevlendirilir.

(2) **Mağdur veya suçtan zarar görenin çocuk, sağır ve dilsiz veya kendisini savunamayacak derecede akıl hastası olması halinde avukat görevlendirilmesi için istem aranmaz.**”

“*Katılanın kanun yoluna başvurusu*” kenar başlıklı 242’nci maddesinde; “(1) Katılan, Cumhuriyet savcısına bağlı olmaksızın kanun yollarına başvurabilir.

(2) Karar, katılanın başvurusu üzerine bozulursa, Cumhuriyet savcısı işi yeniden takip eder.”

“*Katılmanın hükümsüz kalması*” kenar başlıklı 243’üncü maddesinde; “(1) Katılan, vazgeçerse veya ölürse katılma hükümsüz kalır. Mirasçılar, katılanın haklarını takip üzere davaya katılabilirler.”

Öte yandan; *Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin* “Görevin sona ermesi” kenar başlıklı 7’nci maddesinde ise; “(1) Müdafî veya vekilin görevi;

a) Soruşturma evresinde; kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kesinleşmesi, yetkisizlik veya görevsizlik kararı, kamu davası açılması hâlinde ise iddianamenin kabulü kararı verilmesi,

b) Kovuşturma evresinde; yargılamanın yapıldığı il veya ilçe dışında yargılamayı gerektirir görevsizlik veya yetkisizlik kararı, esasa ilişkin hükmün kesinleşmesi ya da davanın nakline karar verilmesi,

c) Müdafî, vekil veya kendisine müdafî ya da vekil görevlendirilen kişinin ölmesi,

ç) Kişinin kendisine bir müdafî veya vekil seçmesi, hâllerinde sona erer.

(2) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine görevlendirilen müdafî veya vekil azledilemez.”

Hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; kovuşturma evresinde mağdur, mağdure veya şikâyetçinin şikâyetinden vazgeçmesi ve davaya katılmak istememesi durumunda Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen vekilin görevinin sona ereceğine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Diğer taraftan; şikâyetten vazgeçilmesi ve davaya katılmak istenmemesi hâlinde, ilgilinin ve vekilinin mahkeme hükmünü temyiz hakkı bulunmamakla birlikte yargılama sırasında mağdur, mağdure veya şikâyetçinin hukukî durumlarında her zaman aleyhe sonuçlar doğurabilecek usul işlemleri söz konusu olabileceğinden, bu işlemlere karşı yargılama sırasında gerekli itirazların yapılmaması anılan kişiler aleyhine olumsuz sonuçlar doğurabilecektir.

Bu itibarla;

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun ilgili maddeleri gereğince kendilerine zorunlu olarak vekil tayin edilen mağdur, mağdure veya şikâyetçinin kovuşturma evresinde şikâyetçi olmaması ve davaya katılmaması durumunda bile mahkemece hüküm verilip kesinleşinceye kadar avukatın zorunlu vekillik görevine devam etmesinin uygun olacağı düşünülmekle birlikte söz konusu talebin mahkemeye intikal ettiği anlaşıldığından, sorunun yargı yoluyla çözülmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Nizamettin KALAMAN
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür